

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2334/2018
24.05.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милица Радивојевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Гордана Нешић Ћетковић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 524/17 од 23.11.2017. године, у седници одржаној 24.05.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 524/17 од 23.11.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П2 93/15 од 29.06.2017. године, ставом првим изреке, малолетно дете странака – ћерка ВВ рођена ... године поверава се на самостално вршење родитељског права, оцу – туженом ББ из ... па се на терет туженог преноси вршење родитељског права над заједничким дететом. Ставом другим изреке малолетно дете странака – син ГГ рођен ... године поверава се на самостално вршење родитељског права, мајци – тужилји па се на тужилју преноси вршење родитељског права над заједничким дететом. Ставом трећим изреке уређено је одржавање личних односа између малолетне деце ВВ рођене ... године и ГГ рођеног ... године са родитељима – тужилјом АА из ... и туженим ББ из ..., тако што ће се одржавање личних односа вршити у породичном окружењу и то тако што ће малолетна ВВ први викенд у месецу од суботе од 12,00 часова до недеље до 14,00 часова проводити у домаћинству мајке АА у ... где ће се виђати са мајком и са малолетним ГГ тако што ће је тужени доводити и преузимати у одређено време испред главног улаза трговинског објекта „...“ у ... улици у ..., а малолетни ГГ у домаћинству оца ББ проводити сваки трећи викенд у месецу од суботе од 12,00 часова до недеље до 14,00 часова где ће се виђати са туженим и са малолетном ВВ, тако што ће га тужилја АА доводити и преузимати у одређено време на аутобуској станици у Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета сина ГГ почев од 01.10.2014. године па убудуће плаћа месечно износ од 20.000,00 динара до 10. у месецу за текући месец уплатом законском заступнику малолетног детета - мајци АА из ..., све док

обавеза издржавања по закону траје или не буде измењена судском одлуком уз обавезу да доспеле а неисплаћене доприносе за издржавање исплати у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом петим изреке обавезана је тужиља АА да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета – ћерке ВВ почев од 01.10.2014. године па убудуће плаћа месечно износ од 10.000,00 динара до 10. у месецу за текући месец уплатом законском заступнику малолетног детета – оцу ББ из ..., све док обавеза издржавања по закону траје или не буде измењена судском одлуком уз обавезу да доспеле а неисплаћене доприносе за издржавање исплати у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом шестим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка исплати 80.035,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 524/17 од 23.11.2017. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом, трећем и четвртом изреке. Ставом другим изреке укинута је решење о трошковима поступка садржано у шестом ставу изреке првостепене пресуде и предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање у укинutom делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су 23.11.2013. године закључиле брак у коме су рођена два малолетна детета, ВВ ... године и ГГ ... године. Од заснивања брачне заједнице странке су живеле у кући родитеља туженог до 24.09.2014. године када је тужиља, због поремећених односа, напустила заједницу живота и са децом отишла код своје мајке. Пресудом Основног суда у Ивањици П2 80/14 од 17.07.2015. године разведен је брак странака. Малолетна ВВ је само две ноћи преспавала код мајке, а потом је, након боравка код оца изричито захтевала да живи са оцем, тако да сада живи са њим, а малолетни ГГ са мајком. У међувремену је тужиља променила пребивалиште па са мајком и малолетним ГГ, који је завршио први разред основне школе, живи у ... у двособном стану за који плаћа закуп 120 евра месечно, запослена је и остварује зараду у износу од 22.000,00 динара месечно. У издржавању малолетног ГГ јој помаже мајка која је корисник породичне пензије чија је висина 30.000,00 динара и брат који живи у иностранству. Тужиља је наслеђем стекла својину са уделом од 1/3 на породичној стамбеној згради и земљи у селу Малолетна ВВ живи са оцем у кући површине 450 м2 која је луксузно опремљена. Тужени је запослен у породичној самосталној трговинској радњи регистрованој на оца туженог, који је власник објекта површине

2500 м² са хладњачама капацитета око 8 вагона и 750 м² стамбеног простора. Према званичним подацима тужени остварује месечну зараду око 30.000,00 динара, али сви чланови примарне породице туженог деле приходе остварене у радњи према потребама, а што произилази и из исказа туженог од 11.12.2014. године. Утврђено је да су оба малолетна детета школског узраста, да њихове месечне потребе које чине потребе за исхраном, обућом, одећом, затим школске потребе, потребе везане за ваншколске активности, јер малолетна ВВ тренира циуцицу, за шта тужени има издатак од 1.000,00 динара месечно, без накнаде тренира кошарку и иде на пливање, док малолетни ГГ похађа фолклор за шта тужиља плаћа 1.800,00 динара месечно, па је првостепени суд, а ког је мишљења и другостепени суд с обзиром да су малолетна деца приближног узраста закључили да је за њихово издржавање неопходан износ од 30.000,00 динара месечно.

Суд је поступајући у складу са чланом 270. Породичног закона прибавио извештај Центра за социјални рад у ..., Одељење ... и Центра за социјални рад у ..., где живи тужени и утврдио да је тужени заинтересован и емоционално везан за децу, да у нефрустрирајућим ситуацијама испољава емоционалну топлину и блискост са децом, способан је да задовољи основне потребе деце, али не и да обузда властите фрустрације према њима, импулсиван је и наступа са позиције моћи, не показује разумевање за другог родитеља, нити признаје значај другог родитеља у васпитању и одгоју деце, није спреман на сарадњу са институцијама система као ни да коригује или унапреди своје родитељске компетенције. С друге стране, тужиља је способна да пружа адекватну непосредну бригу, заштиту, емоционалну топлину и социјалну сигурност деце, труди се да емотивно подржи малолетног ГГ да превазиђе тугу коју осећа због тога што сестра не живи са њим, ангажован је и посвећен родитељ, реагује демократски са јасно постављеним улогама и правилима, али са уважавањем мишљења детета. Малолетни ГГ се у њеном присуству осећа спонтано и опуштено, слободно изражава мисли и осећања и жели да размени утиске са мајком. На питање о оцу реагује бурно, револтиран је на њега и не жели да га види. Породична атмосфера у којој живи је врло позитивна. Малолетна ВВ се изјаснила да жели да живи са оцем, али да жели да се виђа са братом, има негативан однос према мајци, што је према налазу вештака, последица негативних прича оца о мајци, које она више несвесно прихвата као своје, јер јој такав став обезбеђује доминантну позицију код оца. Негативан однос малолетног ГГ према оцу може бити такође према налазу тима вештака само последица утицаја мајке. С обзиром на закључак стручног тима Градског центра за социјални рад Одељење у ... и Центра за социјални рад у ..., да оба родитеља имају капацитет да врше родитељско право и да имајући у виду изјаве малолетне деце родитељско право над малолетном ВВ треба поверити туженом, а над малолетним ГГ тужиљи, а да деца остварују контакт са родитељем са којим не живе тако што ће малолетна ВВ проводити у домаћинству мајке први викенд у месецу од 12,00 часова до недеље до 14,00 часова, када ће се виђати са мајком и братом, а да малолетни ГГ проводи код оца сваки трећи викенд у месецу од суботе од 12,00 часова до недеље у 14,00 часова када ће се виђати са туженим и са сестром.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова који се односи на вршење родитељског права јер су на основу

налаза и мишљења вештака и стручњака тимова за социјални рад са подручја на којима деца живе закључили да је у најбољем интересу малолетне деце, у смислу одредбе члана 6. и члана 266. Породичног закона и члана 3. Конвенције о правима детета да вршење родитељског права над малолетном ВВ која показује нетрпељивост према мајци изражава изричиту жељу да живи са оцем и буде поверена оцу, а да вршење родитељског права над малолетним ГГ који је изузетно емоционално везан за мајку и одбија контакт са оцем, буде поверен тужиљи као мајци. Стога су неосновани ревизијски наводи да одлука о вршењу родитељског права није у интересу малолетне деце јер су деца привржена једно другоме и да имају јаке узајамне емоције, а ово стога што је правилно уређен и модел виђања како са родитељима тако и међусобни контакт деце, а како је то одређено нижестепеним одлукама.

Одлучујући о поверавању малолетне деце родитељима на вршење родитељског права, као и одржавању личних односа деце са родитељима и међусобно, правилно су нижестепени судови применили одредбе члана 77. ст. 1. и 3. Породичног закона, а сагласно члану 61. став 1. Породичног закона уредили начин одржавања личних односа малолетне деце са родитељем са којим не живи на начин одређен нижестепеним одлукама.

По оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови утврдили да су лична својства и капацитети странака, као родитеља, за бригу, старање и васпитање у односу на малолетну децу задовољавајући у сваком погледу, да су родитељи подобни да им се деца повере на самостално вршење родитељског права, да препознају дечије потребе и веома мотивисани да наставе старање о њима, и да су полазећи од налаза и мишљења оба Центра за социјални рад, правилно утврдили да су се стекли законом прописани услови за одлуку о поверавању малолетне деце, на начин како је то учињено, с обзиром да њихово понашање указује на опредељење да живе у породици са родитељем којег су сами изабрали. Наиме, најбољи интерес детета подразумева удовољавање на најбољи могући начин његовим емотивним и развојним потребама. Ово начело има предност пред осталим интересима, првенствено подразумева потребу за сигурном, стабилном и предвидивом околином у којој ће се дете осећати вољено, развијати осећај припадања, слободно и несметано стицати искуство у дружењу са вршњацима.

Правилном применом одредби чл. 160. и 161. Породичног закона, су нижестепени судови одлучили о висини доприноса родитеља издржавању деце над којим не врше родитељско право правилно утврђујући месечне потребе деце.

Супротно ревизијским наводима, нижестепени судови су утврдили материјалне могућности оба родитеља и чињеницу да је тужени запослен у радњи свога оца, а не да је власник радње, да остварује месечну зараду али и да остварени приход у радњи деле сви чланови примарне породице туженог. Такође су имали у виду да је тужени власник куће површине 450 м², а не 700 м² како тврди у ревизији која је луксузно опремљена, а да тужиља живи са малолетним ГГ у изнајмљеном стану, те је с обзиром на све те чињенице супротно наводима ревидента оцењена

као правилна одлука нижестепених судова у односу на висину обавезе родитеља у издржавању малолетне деце са којим не живе.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право.

Наводи у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, којима се не доводи у сумњу најбољи интерес малолетног детета, Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. став 2. ЗПП).

С обзиром да су нижестепени судови при решавању и осталих питања правилно применили материјално право и то модел виђања са родитељем са којим не живе као и међусобни однос брата и сестре, прилагодили тренутном стању и потребама деце, а да је законско издржавање одређено на износ који задовољава потребе деце, а не угрожава нити егзистенцију мајке нити егзистенцију оца као дужника издржавања, одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Миломир Николић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић